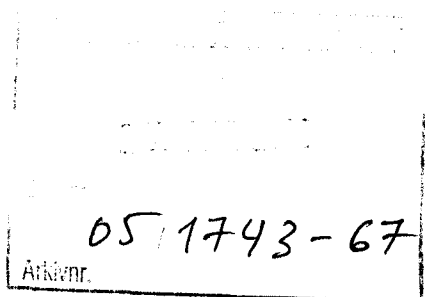

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref
05/1743 SL EGJ/Tiz

Vår ref
200705982-/LN

Dato
24.10.2008

Høringsuttalelse: Utveksling av grunndata på personinformasjonsområdet

1. Om høringsuttalelsen fra Kunnskapsdepartementet

Det vises til Finansdepartementets brev av 01.07.2008 og til e-post fra Ellen Gjemdal av 09.10.2008 som gir en utsettelse på høringsfristen til 24.10.2008.

2. Personvern

Høringsnotatet ber spesielt om høringsuttalelse til personvernspørsmål. Kunnskapsdepartementet er svært opptatt av at befolkningen har tillit til at personopplysninger som brukes til forskningsformål beskyttes på en tilfredsstillende måte, herunder at bruken av folkeregisteret respekterer alle forhold som kommer til uttrykk gjennom personvernlovgivningen. Folkeregisteret er en svært viktig kilde for forskning, og det er viktig at registeret holder høy kvalitet og er løpende oppdatert.

Gruppen foreslår en utvidet registrering (med registreringsrett og -plikt fordelt på flere aktører) av personopplysninger i folkeregisteret samtidig som det skal gjøres mer tilgjengelig. Personvernet hevdes ivaretatt ved at det stilles strengere krav til at opplysningene er av god kvalitet og at den enkelte kan reservere seg mot ulike typer bruk av den registrerte informasjonen. Dersom enkeltpersoner selv skal kunne velge at en del opplysningstyper ikke skal kunne brukes til enkelte formål og ikke være allment tilgjengelige, taler det for at dette registreringsnivået bør være hovedregelen for alle registrerte. Dersom det er mulig å reservere seg for bruk av registeropplysninger fra folkeregisteret, vil det svekke registerets nytteverdi for forskning, statistikkproduksjon og andre allmenntilgynnlige formål. For Kunnskapsdepartementet er det viktigere for statistikk- og forskningsformål at registeropplysningene er heldekkende og av god

kvalitet enn at tilgangen er lett og billig. Dersom det er en motsetning mellom tilgang og kvalitet vil departementet derfor prioritere kvalitet.

Samtidig er det en bekymring at tilliten ser ut til å svekkes i befolkningen med hensyn til lagring og bruk av registeropplysninger i offentlig regi. Departementet ser for seg at en bred tilgang til folkeregisteret kan svekke denne tilliten ytterligere.

Registeropplysninger fra folkeregisteret bør derfor begrenses til oppgaver som vurderes nyttige fra et samfunnsmessig perspektiv.

3. Formålet med folkeregisteret

Arbeidsgruppen anbefaler at det utformes en formålsparagraf for folkeregisteret og at opplysningene ikke kan brukes til andre formål enn det som er angitt.

Kunnskapsdepartementet anser det som *helt nødvendig* at det står eksplisitt i formålsparagrafen at registeret kan brukes for forsknings- og statistikkformål. Det bør også være helt klart at folkeregisteret bør kunne brukes til trekking av utvalg og til kobling med andre registre for å tjene til forskningsformål.

4. Vilkår for registrering, utvidelse av personkretsen

Arbeidsgruppen foreslår at grensen for å regnes som bosatt skal senkes til tre måneder. Kunnskapsdepartementet støtter dette. Samtidig er det viktig at *midlertidig bopel* registreres for skoleelever og studenter som flytter for å gjennomføre skolegang og studier. Dette gjelder for midlertidige flyttinger både i inn- og utlandet. Årsakene til at midlertidig bopel bør registreres er flere:

- Det bidrar til å gi oversikt over skoleelever i grunnskolealder som er flyttet til utlandet og som både gir skoleeierne et stort merarbeid og som fører til at det i er vanskelig å være sikker på at alle som bor i Norge får opplæring etter opplæringsloven.
- En vil få bedre oversikt over regionale bevegelsesmønstre for elever og studenter, og registrering av midlertidig bopel vil ikke påvirke utbetaling av eventuelle reisestipend
- En vil unngå dagens problemer knyttet til at mange studenter som ikke melder flytting faller ut av de fleste utvalgsrammer og senker kvaliteten på husholdnings- og forbruksundersøkelser

5. Ny identifikator

Begge de alternativene som foreslås som erstatning for dagens fødselsnummer (11 siffer) er godt begrunnet. Ved å gå bort fra en identifikator som inneholder informasjon unngår en problemer når de informasjonsbærende elementene endres (som følge av feilregistrering eller faktiske endringer). En slik identifikator gjør også at det blir enklere å legge deler av folkeregisteret ut for allment offentlig innsyn. Samtidig kan det som påpekt i høringsnotatet by på problemer for befolkningen å gå over til en identifikator som ikke inneholder egen fødselsdato. Det er vanskelig for Kunnskapsdepartementet å uttale seg om hvor stor ulempe dette vil være for folk flest.

Dersom man velger en ny identifikator, vil det imidlertid være av svært stor betydning for forskning at en lager en nøkkel som oversetter gamle fødselsnummer med de nye identifikatorene slik at en kan få mulighet til å studere endringer over tid og til å lage konsistente personbaserte tidsserier. Dette gjelder for begge de skisserte alternative forslagene til ny identifikator.

Kunnskapsdepartementet ønsker å peke på at det i dag gjerne tar lang tid å få et fødselsnummer. Dette fører til et stort merarbeid for lærestedene som for utenlandske gjesteforskere og studenter er nødt til å opprette midlertidige ID-koder for bruk i de administrative systemene. Når disse så får fødselsnummer får de samtidig to identifikatorer i systemene som det tar ressurser å rydde opp i. Dersom det kommer en ny identifikator er det ønskelig at en generering av slike vil kunne gjøres så rask at en slipper slike problemer.

En omlegging av fødselsnummer vil uansett være en stor og krevende jobb i administrative systemer i utdannings- og forskningssektoren som på mange måter tilsvarer 2000 års problematikken. Det er enklere å få til en endring som består i å fjerne et kontrollsiffer enn å innføre en informasjonsløs identifikator.

Det forslås i høringsdokumentet at identifikatoren skal være alminnelig kjent og at den ikke skal kunne brukes til autentisering for tilgang til informasjon som ikke er offentlig. Dette støttes sterkt av Kunnskapsdepartementet. Dagens praksis fører til en mengde uønskede problemer.

6. Nærmere om innholdet i folkeregisteret

Det forslås at opplysninger om skole- og valgkrets tas ut. Skolekrets er ikke lenger et begrep i opplæringsloven eller forskrifter til denne. Etter opplæringsloven § 8-1 har grunnskoleelever rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller den skolen i nærmiljøet som eleven sokner til. Begrepet skolekrets brukes likevel fortsatt i enkelte lokale forskrifter og lokale sammenhenger for øvrig. Slik det opplyses i rapporten vil det fortsatt være mulig å få ut navnelister over skolekretser dersom noen kommuner skulle ha behov for dette. Kunnskapsdepartementet har derfor ingen innvendinger til at skolekrets tas ut av folkeregisteret.

7. Samspill

Det vil være viktig å få på plass et system for samspill som er klart og entydig og som fungerer etter hensikten. Dette vil nok i mange tilfeller være en stor utfordring, særlig innen områder hvor flere etater kan tenkes å ha registrerings- og endringstilgang. Det er mulig at det vil være ryddigere om ansvaret for registrering og endring gjøres sentralt og at brukere og individer som oppdager feil skal kunne melde endring direkte dit, fremfor at man har en nettverksstruktur hvor mange etater alene eller delt med andre har ansvar for enkelte deler av registeret.

8. Tilgang til opplysningene i folkeregisteret

Kunnskapsdepartementet mener i utgangspunktet at tilgangen til folkeregisteret skal være forenelig med dagens personvernlovgivning. Dersom det blir en reservasjonsrett som innebærer at enkeltpersoner skal kunne reservere seg mot innsyn i egne registeropplysninger må man sørge for at dette ikke også gjelder brukere med allmennyttige formål. I Danmark har vissnok enkeltindivider bl.a. anledning til å reservere seg mot deltakelse i undersøkelser, også de som gjøres av eller for offentlige instanser. Dette fører til undersøkelser som baserer seg på skjeve utvalg og at viktige beslutninger blir tatt på svakt eller feil grunnlag. Vi kan ikke se at arbeidsgruppen har undersøkt denne problemstillingen, og anbefaler at den tas med i arbeidet videre.

Skoler, kommuner, fylkeskommuner og utdanningsinstitusjoner bør ha tilgang til de opplysninger som kreves for å drive forskjellige registre over elever og ansatte. Det er også viktig at en del sentrale fellessystemer har tilgang til folkeregisteret. I dag har eksempelvis ikke FS (Felles studentsystem) tilgang til data fra folkeregisteret, mens SO (Samordna opptak) har det.

9. Sanksjoner

Kunnskapsdepartementet har ingen kommentar til dette punktet.

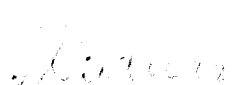
10. Distribusjon og prising

Kunnskapsdepartementet støtter forslaget om at distribusjon av folkeregisterdata gjøres gratis for brukere i offentlig og privat sektor. Det virker ikke som om det er noen stor fare for overforbruk. Det er sannsynlig at det med dagens prisingsmodell fører til at det praktiseres et underforbruk av folkeregisteropplysninger.

Med hilsen

Elisabeth Storaas Heggen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lars Nerdrum
seniorrådgiver